

De zeven zegels van de boekrol van het Lam

DE ZEVEN ZEGELS VAN DE BOEKROL VAN HET LAM

Een exegese van Openbaring

Paul Verheij

Auteur: Paul Verheij
Ontwerp omslag: Paul Verheij
ISBN: 9789465386270
Derde herziene druk
Eerste druk: 2024
© 2026 Paul Verheij

Voorwoord

Over de profetieën van het Bijbelboek Openbaring is veel te doen; het meeste echter wat erover geschreven en gezegd is, wordt gekleurd door een visie die onvoldoende recht doet aan de geest van de profetie, de diepere werkelijkheid die achter de woorden schuilgaat. Kern van het probleem is het paradigma dat de profetieën en de beloftes van God aangaande het einde der tijden voorbehouden zijn aan het natuurlijke Joodse volk, inclusief het grootste deel van het Nieuwtestamentische boek Openbaring, vanaf hoofdstuk vier¹.

God is geest en met zijn goddelijke geest is hij koning in de geestelijke wereld. Ooit zal zijn koningschap zich uitbreiden over onze aarde, maar dat is heel wat anders dan dat onze menselijke maatstaven de overhand zullen gaan krijgen. Niet ons geslacht, noch onze huidskleur, achtergrond en burgerlijke staat, zelfs niet onze erfelijke belasting waarbij inbegrepen de samenstelling van ons DNA, bepalen onze plaats in de ‘burgerlijke stand’ van het koninkrijk van God. Of iemand geschreven staat in het boek des levens hangt niet af van arbitraire biologische of kleinburgerlijke menselijke maatstaven, maar van onze eigen houding naar God toe. Barmhartigheid is de goddelijke maatstaf waarmee gemeten wordt; de maat waarmee Christus mat en gemeten werd, is tevens de maat waarmee zijn goddelijke Vader meet. Voor de heilige Geest bestaat er geen aanzien des persoons.

Zo veel religieuze drijfveren in de menselijke geschiedenis zijn ijdel gebleken, te denken valt hierbij aan de godsdienstoorlogen, de inquisitie, maar ook wereldse drijfveren als pogroms en de zogenaamde ‘Endlösung’, die onmiskenbaar naar de maat van hun fanatisme menige godsdienstwaanzin naar de kroon hebben gestoken. Voor beide geldt: wat voor nut heeft het de

¹ Scofield Reference Bible (1909/1917) door C.I. Scofield, Amerikaans predikant en theoloog (1843-1921).

hele wereld aan je ideeën op te offeren als je jezelf ermee verliest? De menselijke geschiedenis is vol van dwalingen en demonisch gedrag, het wonderlijke nu is dat het boek Openbaring daar op uitstekende wijze op vooruit heeft gegrepen. Zoveel kwaad dat geschied is, is profetisch al voorzeggd, de enige aanmerking die daarop gemaakt kan worden is dat het als een goddelijk oordeel gepresenteerd wordt.

Ook daarin volgen we in dit werk niet de mainstream van de christelijke dogmatiek, die God als opperrechter verantwoordelijk houdt voor alle beestachtigheid die mensen elkaar aandoen. Wij volgen liever Christus, die zich distantieerde van het kwaad en rondtrok, helende en genezende de mensen, terwijl hij zijn discipelen aanspoorde zich dienstbaar naar de naaste op te stellen. Zichzelf stelde hij uiteindelijk ten voorbeeld: zoals hij zijn leven opofferde voor zijn vrienden en voor ons, zo zouden wij ons leven ook moeten opofferen. Niet het leven nemen dus, maar het leven geven.

God is inherent hieraan niet almachtig, hij maakt geen gebruik van het kwaad; hij beperkt zich tot het ondersteunen van het goede en het bekrachtigen van de liefde die veel mensen wel degelijk nog drijft. Geen blinde liefde voor een dogma of idee, maar liefde voor de medemens, kijkend over menselijke grenzen en beperkingen heen. Alleen wie daartoe in staat is, is het waardig het koninkrijk van God te beërven.

Met deze korte uiteenzetting hoop ik meteen aan het begin van dit werk eventuele misverstanden over de intentie ervan uit de wereld te helpen. Hiermee wil ik de toon zetten voor de uitleg van de profetieën van Openbaring, in het bijzonder die over de verbreking van de zeven zegels van de boekrol, die het lam van God, dat is Jezus Christus, van de Vader heeft ontvangen.

De vervulling ervan is de aanleiding voor het schrijven van dit werk: de boekrol met daarin de geheimenissen die zoveel eeuwen, millennia zelfs, verborgen zijn gebleven, is eindelijk ontrold. Ons is een vrije blik vergund in de hemelse werkelijkheid van de God van Jezus Christus en van Christus zelf. Met

deze belangrijke kanttekening vang ik dit schrijven aan, een uitnodiging tegelijk voor eenieder die met een open hart de nieuwe tijd, die van het blazen van de bazuinen, tegemoet wil treden.

Bij: De zeven zegels van de boekrol van het Lam

‘De zeven zegels van de boekrol van het Lam’ is een hernieuwde uitgave van ‘De zeven zegels’, dat een jaar geleden is uitgegeven. In dit boek zijn een aantal noodzakelijke verbeteringen aangebracht, waarbij de tekst in grote lijnen dezelfde is gebleven. Ook de titel is enigszins aangepast, zodat beter duidelijk wordt waar het boek over handelt.

We leven in meerdere opzichten in een spannende tijd. In de periode waarin de engelen van God de zeven bazuinen zullen blazen, zal de gemeente van Jezus Christus zich openbaren. Aan de andere kant zal dit nieuwe, eeuwenlange tijdperk zonder overdrijven apocalyptische allures hebben. Nu al tonen zich daarvan de contouren, in de vorm van natuurlijke uitdagingen zoals op het vlak van milieu en klimaat, maar meer nog – en daarmee in meer of mindere mate verbonden – ook politieke, economische, demografische en religieuze uitdagingen.

De huidige stabiele periode in de wereldgeschiedenis, vanaf het einde van de Tweede Wereldoorlog, kun je op grotere tijdschaal vergelijken met de zeven vette jaren van Egypte in de tijd van Jozef. De daaropvolgende zeven magere jaren, in de vorm van de uitwerkingen van de genoemde zeven bazuinen, vragen om een ernstige herbezinning. Dit boekwerk kan als een aanzet daartoe gelezen worden, voor wie het serieus neemt.

Dat vertrouwen heb ik: dat dit woord gelezen en begrepen wordt, zelfs als het – zoals bij Abraham bij zijn vlucht uit Sodom en Gomorra – maar een handvol mensen betreft. Het is mijn vaste overtuiging: de vlam van het geloof is, God zij dank, nog niet gedoofd.

Paul Verheij, 25 december 2025

Inleiding

Genesis getuigt van de schepping van de aarde in zeven dagen. Geen natuurlijke dagen van 24 uur, maar goddelijke dagen gemeten in een virtuele, geestelijke tijd, die bekend staat als de kairos.² De natuurlijke tijd waarin wij denken, de chronos, gaat in dezelfde richting maar heeft een geheel eigen tijdschaal. Natuurlijke tijd is relatief, geestelijke tijd is absoluut, met God zelf als middelpunt daar de tijden aan Hem toebehoren. God handelt en beweegt en zet zo de kairos in beweging.

Dat wil niet zeggen dat kairos en chronos volkomen los van elkaar staan. God werkt in zijn schepping, en aan het einde van de zevende dag werd dat manifest door zijn Zoon Jezus Christus. Hij bereidde de mensheid een weg naar het eeuwige leven met God, een eeuwigheid in de kairos wel te verstaan. Dat werk kreeg zijn beslag met Pinksteren, waarna Jezus waardig gevonden werd om zijn arbeid op een hoger plan voort te zetten. Hoe precies, dat heeft hij in een reeks visioenen aan zijn discipel Johannes op Patmos geopenbaard.

God openbaart de geestelijke wereld aan de mensen, door middel van visioenen gebeurt dat wel op een heel directe wijze. De meest directe wijze misschien wel, behalve natuurlijk het optreden van Jezus Christus zelf, dat wil zeggen zijn handelingen en onderwijzingen. Wat is de mens zonder die lijn naar boven, overgeleverd aan de harde natuur, zijn eigen kale historie en enige verhelderende maar veelal ook droge filosofieën? Nee: de openbaring van God geeft kleur aan het leven, diepte is misschien een nog betere typering; nogmaals: visioenen zijn daarbinnen een bijzonder waardevolle categorie.

In een visioen opent de geestelijke wereld zich op wonderbaarlijke wijze aan de door zijn fysieke lichaam aan de natuur gekluisterde mens. Alles wat hem met het aardse verbindt, verdwijnt naar de achtergrond op het moment dat hij die andere

² Galaten 4:4-5

wereld binnengaat. Een mooi voorbeeld daarvan is het opningsvisioen van Jesaja, als hij door God geroepen wordt. 'Wee mij, ik ga ten onder,' roept hij uit, waarna zijn mond door een engel met een vurige kool van het altaar wordt aangeraakt.

Ook de visioenen van Daniël gaan gepaard met krachtige emoties, waarvan hij zich telkens weer met moeite weet te herstellen. Andersoortig is de openbaring van God aan Mozes, als hij hem roept bij de bramenstruik die brandt maar niet verbrandt. Zo krachtig is die stem dat Mozes zijn weerstand tegen de terugkeer naar Egypte erdoor laat varen.

God kan ook spreken door middel van dromen, zoals bij Jakob als hij de engelen over een ladder van en naar de hemel ziet klimmen, of bij zijn zoon Jozef, wiens dromen in weerwil van de jaloezie van zijn broers na jaren van ellende en afzien eindelijk in vervulling gaan.

Jezus Christus zelf had een heel directe lijn naar zijn goddelijke Vader, bekrachtigd door de doop met de heilige Geest, een stuk sterker manifest nog tijdens de verheerlijking op de berg, waar hij helemaal begon te stralen. Andersoortig maar niet minder dramatisch was de openbaring van Jezus aan Paulus, die met een sinistere missie op weg was naar Damascus. Hij hoorde de stem van Jezus maar werd letterlijk verblind door het licht, geestelijk gingen zijn ogen echter wel open.

Dat is nou precies de bedoeling wanneer God spreekt, ook ingeval van Johannes op Patmos. Daar betrof de openbaring niet in de eerste plaats hem persoonlijk, maar ging het om de gemeente, om voor haar een spoor te trekken, een weg die gegaan zou moeten worden om aan haar doel te beantwoorden. Zonder hoger doel is de gemeente stuurloos, onmachtig wachtend op de belofte met Christus verenigd te worden in de opname, de opstanding uit de dood.

Daar staat zij helaas nu nog steeds, de kracht is uit de woorden van God gehaald, vooral ook omdat de gemeente beroofd is van de voor haar in het laatste Bijbelboek bestemde profetieën; het gebod in de laatste verzen van het boek is met voeten getreden. Hoog tijd voor herstel, daartoe bij deze een poging.

Hoofdstuk 1. Het boek Openbaring

*Openbaring van Jezus Christus, die hij van God ontving om aan de dienaren van God te laten zien wat er binnenkort gebeuren moet. Hij heeft zijn engel deze openbaring laten meedelen aan zijn dienaar Johannes. Johannes maakt bekend wat God gesproken heeft en waarvan Jezus Christus heeft getuigd; dit heeft hij allemaal gezien.*³

In de vorige eeuw stelde Johannes Emmanuël van den Brink (1909-1989) reeds voorop dat de beeldspraak van Openbaring noodzakelijkerwijs geïnterpreteerd dient te worden.⁴ Niet ‘lezen wat er staat’, maar ‘verstaan wat men leest’, was zijn motto. Natuurlijk dient men eerst te lezen wat er staat, maar onlosmakelijk daarmee verbonden moeten de beelden die in de visioenen gegeven zijn, ‘verstaan’, dat wil zeggen begrepen worden. Alleen zij die ‘oren’ en ‘ogen’ hebben, kunnen de woorden verstaan en de beelden doorschouwen.⁵ Wie geen geestelijke zintuigen heeft, komt bij het lezen van visioenen onherroepelijk tot verkeerde en vaak ook verwerpelijke inzichten.⁶ De taal van de openbaring van God is en blijft symbolisch van aard en het is aan de mens om geleid door de heilige Geest die symbolische taal te leren verstaan.⁷

De tijdlijn in Openbaring

Johannes raakt in vervoering en komt oog in oog met Jezus te staan, die eruitziet als een mens, gekleed in een lang gewaad en

³ Openbaring 1:1,2

⁴ J.E. van den Brink; Openbaring van Jezus Christus, tekst-voor-tekst-verklaring (±1968-1969)

⁵ Openbaring 2:17

⁶ 1 Korintiërs 2:14

⁷ Dr. H. Berkhof. Christelijk Geloof. Zesde bijgewerkte druk. Pagina 50,51.

met een gouden band om zijn borst. Zijn hoofd en haren zijn wit als sneeuw en zijn ogen vlamvend als vuur. Uit zijn mond komt een tweesnijdend zwaard en zijn gezicht schittert als de felle zon.⁸

Na een ietwat prozaïsch intermezzo met berichten voor zeven gemeenten in Klein-Azië, begint Openbaring pas echt, opnieuw met een visioen:

*Hierna had ik een visioen. Er stond een deur open in de hemel. De stem die me eerder had toegesproken met het geluid van een bazuin, zei nu: 'Kom hierboven, dan laat ik je zien wat er hierna gebeuren moet.'*⁹

Johannes ziet een troon met rondom vierentwintig tronen. Midden en rondom de troon zijn vier dieren. Te midden van de troon en de vier dieren staat een lam als geslacht. Hij krijgt van God een boekrol overhandigd, verzegeld met zeven zegels. Eén voor één verbreekt hij de zegels, na het verbreken van het laatste zegel is er een half uur stilte in de hemel.

Dan verschijnen zeven engelen ten tonele, ieder met een bazuin. Eén voor één blazen ze op hun bazuin, elke keer wordt de aarde vervolgens door plagen geteisterd. De laatste drie bazuinen kennen buitencategorie zware plagen, die apart aangeduid worden als weeën, drie weeën die moeten worden doorstaan voordat het koninkrijk van God 'geboren' kan worden. Het derde wee is de ergste, de rampspoed die daarmee gepaard gaat wordt getypeerd als de zeven schalen van gramschap die uitgegoten worden. Als finale is daar de Slag van Armageddon.

Intermezzo's

Deze tijdlijn wordt niet als één vloeiend geheel gepresenteerd maar is onderbroken door andere thema's, andersoortige visioenen dus. Hierbij de intermezzo's:

⁸ Openbaring 1:13-16

⁹ Openbaring 4:1

1. Hoofdstuk 7: verzegeling van 144.000 uit de stammen van Israël, plus een beeld van een grote schare mensen die uit de grote verdrukking komen.
2. Hoofdstuk 12: Een vrouw met de zon bekleed, de maan onder haar voeten en een krans met twaalf sterren, baart een kind. Dat wordt bedreigd door een draak, de Satan, en daarom naar de troon van God gevoerd. In de hemel barst een strijd los tussen engelen en de draak.
3. Hoofdstuk 13: Twee beesten, één uit de zee die van de draak zijn kracht, zijn troon en macht krijgt, en de ander uit de aarde, die alle macht van het eerste beest overneemt en uitoefent. Zij overwinnen op aarde.
4. Hoofdstuk 14: De 144.000 zijn door de grote verdrukking gegaan en hebben overwonnen. Het oordeel wordt aangekondigd.
5. Hoofdstuk 17 en 18: De hoer van Babylon, rijk en machtig geworden doordat zij op het beest gezeten is, komt ten val.

In hoofdstuk 20 komt het duizendjarige rijk aan bod, dat volgt op alle verdrukkingen waar de aarde doorheen is gegaan. Aan het slot van het boek daalt het hemels Jeruzalem, de stad Gods, neer op aarde. Dan is het laatste oordeel voltrokken.

De beeldspraak van Mozes

Op verscheidene van de genoemde punten komen we later bij de bespreking van de verbreking van de zeven zegels van de boekrol terug. Voor nu maken we een uitstapje naar een ander-soortige beeldspraak, dit om de hoofddeling van de drie belangrijkste tijdperken die genoemd worden, namelijk die van de zegels, bazuinen, en schalen inclusief het duizendjarige rijk – wanneer het koninkrijk van God gevestigd wordt –, toe te lichten. Het betreft de tabernakel van Mozes, een uitzonderlijk belangrijk element in de eredienst van het volk van Israël.

Hoofdstuk 2. De tempel van God

*Wie overwint maak ik tot een zuil in de tempel van mijn God. Daar zal hij voor altijd blijven staan. Ik zal op hem de naam schrijven van mijn God en van de stad van mijn God, het nieuwe Jeruzalem dat bij mijn God vandaan uit de hemel zal neerdalen, en ook mijn eigen nieuwe naam.*¹⁰

In Openbaring wordt veelvuldig gebruik gemaakt van het beeld van de tempel, dit ondanks het gegeven dat de tempel van Jeruzalem ten tijde van de optekening van dit Bijbelboek reeds was verwoest. Hieruit kan opgemaakt worden dat de eerste gemeente van Jezus Christus er geen moeite mee had zichzelf te beschouwen als de levende stenen van een geestelijke tempel, zuilen zelfs volgens deze tekst. Petrus schrijft conform Johannes:

*... en laat u ook zelf als levende stenen gebruiken voor de bouw van een geestelijke tempel. Vorm een heilige priesterschap om geestelijke offers te brengen die God, dankzij Jezus Christus, welgevallig zijn.*¹¹

De natuurlijke tempel was verwoest (70 na Christus), de geestelijke tempel was in opbouw. Het boek Openbaring beschrijft feitelijk het opbouwproces van die geestelijke tempel, van de gemeente van Jezus Christus dus. Op dat fundament wordt in de verste toekomst het nieuwe Jeruzalem gebouwd, de stad die uit de hemel omlaag op aarde neerdaalt.¹² Die opbouw vindt plaats in het duizendjarig vrederijk, na de climax van de antichristelijke eindtijd.

De routekaart naar de volmaaktheid

In de indeling van de tempel ligt het plan van God met de mensheid, in de eerste plaats met de gemeente, al verborgen. De constructie van de tempel door Salomo is te lezen in 1 Ko-

¹⁰ Openbaring 3:12

¹¹ 1 Petrus 2:5

¹² Openbaring 21:11

ningen, hoofdstuk 6. Prototype hiervan was de tabernakel van Mozes. De bouw van de tabernakel (een tent) en het voorhof wordt beschreven in Exodus 36-40, voor het eerst wordt de tabernakel vermeld in Exodus 25:9. Daar wordt hij voorgesteld als een heiligdom waar God in kan wonen.

De tabernakel werd door Mozes gebouwd, naar de inzichten die hij van God ontving – daarbij maakte hij ongetwijfeld ook gebruik van zijn kennis van de Egyptische heiligdommen. Hij gaf voorschriften voor de voorwerpen die erin geplaatst moesten worden en voor de handelingen die er plaats moesten vinden. Het heiligdom bestond uit drie domeinen:

1. **Het voorhof.** Het buitenste (eerste domein) was het omheinde voorhof, dat niet overdekt was. Daarin bevond zich het wasvat en het koperen brandofferaltaar. Centraal in het voorhof stond een tent, de tabernakel.
2. **Het heilige.** Voor in de tabernakel was het heiligdom (tweede domein), daar waar alleen de priesters mochten komen. Daarin stond een tafel met daarop de toonbroden, verder het reukofferaltaar en de gouden kandelaar (menora, zevenarmig).
3. **Het heilige der heiligen.** Achter in de tabernakel bevond zich het heilige der heiligen (derde domein), de kern van de tabernakel. Daar was de ark van het verbond geplaatst, met twee cherubs eroverheen. Enkel de hogepriester mocht zich daar begeven, en dat slechts één maal per jaar, op Grote Verzoendag.

De tabernakel was een natuurlijk heiligdom met een natuurlijke eredienst. Paulus echter beseft al dat God niet woont in iets wat door mensenhanden gemaakt is.¹³ In overeenstemming met die gedachte kent het Nieuwe Verbond van Jezus Christus een geheel andere eredienst dan die van Mozes. Het Nieuwe Verbond heeft volgens de Hebreeënschrijver een volmaakte hogepriester, die dagelijks in contact staat met de Vader, en stelt zich niet tevreden met priesterlijke rites en wettische voor-

¹³ Handelingen 17:24

schriften. In plaats daarvan moet men streven naar innerlijke volmaaktheid, overeenkomstig het beeld dat Christus van de Vader gegeven heeft.¹⁴

Alleen wie helemaal geestelijk volwassen geworden is, kan zonder remmingen in de nabijheid van God verkeren. Om zo ver te kunnen komen moet de gemeente eerst door een enorm groei- en louteringsproces heengaan. Christus zelf is de weg die zij daarvoor moet gaan – ‘De Weg’ is met goede reden de oorspronkelijke naam van de beweging –, en het heiligdom van Mozes kan daarbij als routekaart dienen. De weg die naar de volmaaktheid leidt, bevat, analoog aan de hoofdingeling van de tempel, drie lange etappes.

Het voorhof en de verbreking van de zeven zegels

Het voorhof, omgeven door een rechthoekige omheining, heeft aan de voorzijde een brede poort. Een Israëliet mocht alleen door de poort naar binnen gaan als hij een offerdier bij zich had. In het Nieuwe Verbond staat de doorgang door de poort symbool voor de bekering, waardoor de mens een nieuw leven krijgt. Paulus in de Romeinenbrief schrijft hierover:

*Jood is men door zijn innerlijk, en de besnijdenis is een innerlijke besnijdenis. Het is het werk van de Geest, niet een voorschrift uit de wet, dus wie innerlijk een Jood is, ontvangt geen lof van mensen maar van God.*¹⁵

Door de doop in de heilige Geest wordt zijn geest bevrucht met goddelijk zaad, de mens verbindt zich in de geest met Jezus Christus en er ontstaat een nieuw leven. Hieraan verbonden is de zondevergeving, die men vanwege het nieuwe leven vanzelf krijgt na de bevruchting. Voor dat nieuwe leven heeft Christus zijn offer gebracht.

Eenmaal binnen in het voorhof staat de kerkelijke structuur centraal. Het christendom gelooft dat het offer van Jezus Christus in de eerste plaats bedoeld was voor de zondevergeving,

¹⁴ Matteüs 5:48

¹⁵ Romeinen 2:29